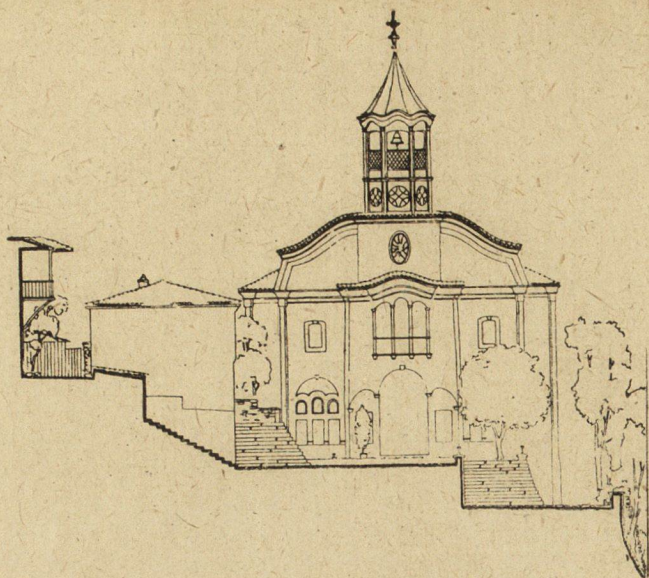

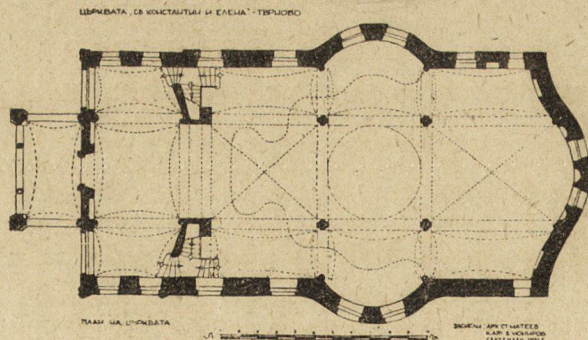

37. Търново. Църквата „Св. Константин и Елена“ (1872—1873)—западна фасада с теренната денивелация
(арх. заснимане: студентска архитектурна бригада (1948 г.) — Института по градоустройство и архитектура при БАН)

вместо с дялан камък, както беше по-рано, направили го с бетон. От моста на Никола Фичев са останали сега крайните устои, четири стълба на единия край и един и половина на другия. Същата съдба има и старинният дъгов мост на р. Росица при Севлиево. Той се съборил от същото наводнение и също така бил окарикатурен — стеснен с бетонно продължение. Засега в страната напълно запазен хубав старинен мост остава само Кадийн мост по шосето Кюстендил—Станке Димитров.¹

За да преценим истинското значение и техническата стойност на Беленския мост,

¹ Съсипаната от хитлеристите красива полска столица Варшава днес полските архитекти възстановяват предимно по същите планове, снимки и детайли и със същите с роителни материали. Ако ние искаме да възстановим съборената част от Беленския мост, трябва, като отбием реката и съборим бетонната му част, да изкопем коритото, извадим паднали е във водата мостови камъни и ги зазиламе наново, като допълним зидарията с дялан камък от старите кариери. Подновеният мост във всичко трябва да напомня някогашния мост, строен от майстора Никола Фичев.

38. Търново. Църквата „Св. Константин и Елена“ (1872—1873)—разпределение
(арх. заснимане: арх. Ст. Матеев и к.-(арх. Ем. Момиров, авг. 1951 г.)

достатъчно е да цитираме думите на най-големия познавач и описвач на Дунавска България австрийския пътешественик Феликс Каниц от съчинението му *Donau-Bulgarien und der Balkan*, том I, описано под заглавие „Българска мостова техника“ (*Bulgarische Brückenbautechnik*): „Как е било възможно мръсната, кална Янтра да бъде съоръжена с тоя от плътен еоценски варовик, извънредно внимателно изработен каменен мост, дълъг 276 м, 9 м широк, с 14 сводови отвора и хубаво скулптирани 5,40 м дебели стълбове. При честата смяна на турските валии мъчно е да се каже кой е дал идеята за строежа на тая разкошна постройка. Понеже мостът е строен три години и в 1870 г. е бил привършен, началото на строежа му сигурно

се отнася към управлението на великия турски валия Митхад паша. Удаде ми се случай в 1872 г. близо до градчето Килифарево, в с. Марийно (Фидабей), да упозная самия майстор-строител. Там в голямата кръчма на хана стоеше Никола Фичоолу, един скромнен българин¹ от

¹ За курioз прилагаме тук една пощенска марка,